

**EFS I KLEMENSÄS
1888—1988**

Söndagsskolan våren 1979

Översta raden från vänster:

Roger Marklund, Johan Fahlgren, Malin Renström, Susanne Marklund
Asa Marklund, Anna Renström, Katrin Andersson, Iréne Marklund.

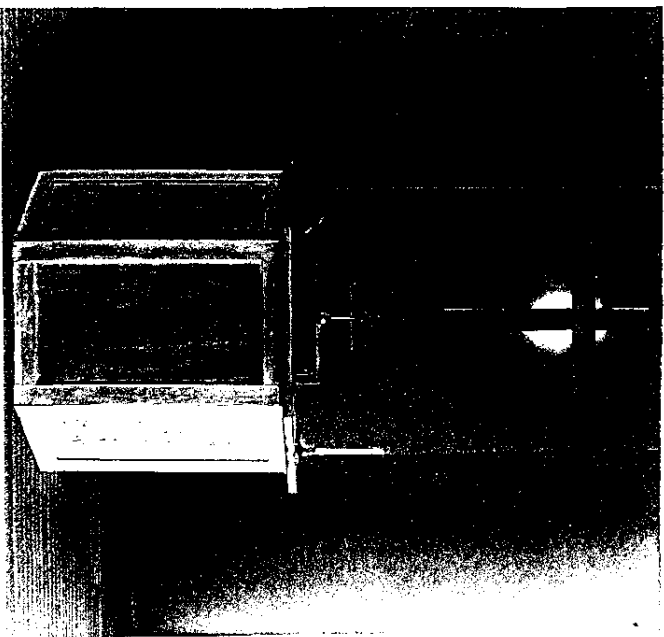
Andra raden från vänster:

Asa Hägglund, Nina Helligren, Nina Stenmark, Malin Åström, Jan-
Erik Nilsson, Eva Renström, Susanne Andersson, Maria Öfjäll.

Tredje raden från vänster:

Lena Marklund, Terése Åström, Leif Marklund, Christian Domeij,
Matilda Nilsson, Markus Nilsson, Sara Bergman, Jonas Hägerlind,
Ulf Hedström, Malin Augustin.

INLEDNING

EFS Missionsförening 100 år, det är en händelse värd att uppmärksamma.

Skälen till denna uppmärksamhet kan naturligtvis variera. Skulle vi göra en rundfråga bland missionsföreningens medlemmar tror jag att svaren skulle spänna över ett brett register, allt från "vikten av att historiskt dokumentera EFS-arbetet på vår ort" till "traditionen bjuder att 100 år skall uppmärksammas"!

Ett skäl som säkert många skulle peka på är värdet av att stanna upp och ställa frågan: Hur arbetade man egentligen förr? I vår tid, där de yttre förutsättningarna för EFS arbete förändras i en till synes allt snabbare takt, har vi faktiskt mycket att hämta i att ställa den frågan. Jag är övertygad om att vi har mycket att hämta i att lära av, hur våra föregångare i EFS-arbetet tänkte och arbetade i sina uppgifter och efter sina förutsättningar. Vår generation skall se upp så att vi inte blir historielösa!

Arbetet med att samla och sammanställa alla fakta kring missionsföreningens 100-åriga historia, har utförts av en studiegrupp som kallats "100-årsgruppen". Gruppen har som fasta deltagare haft

Maria Hofverberg
Hemming Hofverberg
Göta Långdahl
Sigrid Nilsson
Birgitta Renström
Maritta Stenmark

Förutom studier av protokoll och anteckningar, har intervjuer med personer med en tidig anknytning till föreningen bidragit med värdefulla fakta. KFUK KFUM Studieförbund i norra Västerbotten har bistått i arbetet med goda råd och praktisk hjälp med utskrift och tryckning av allt material.

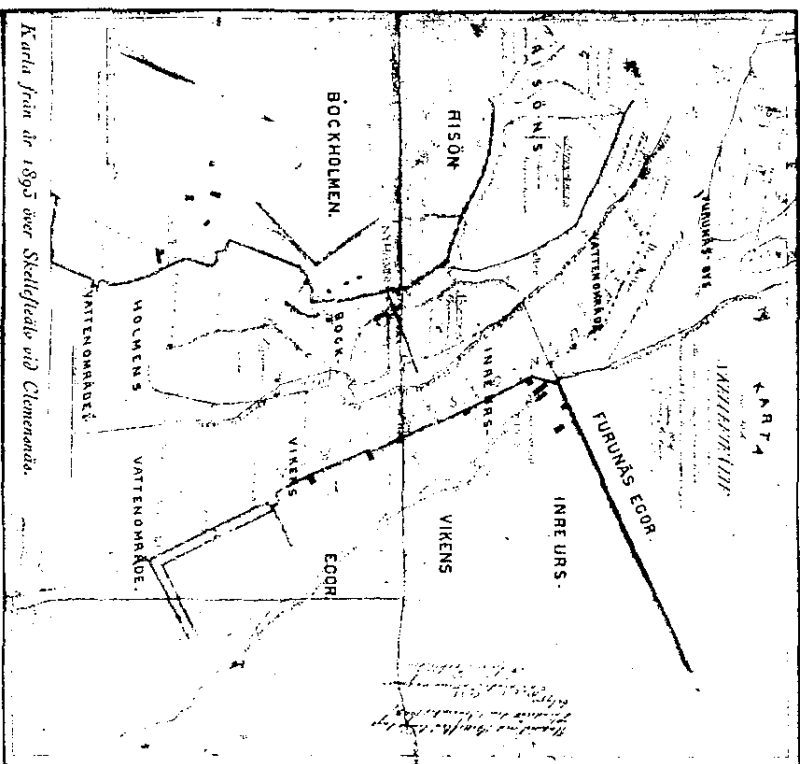
Resultatet blev fantastiskt fint. Detta häfte, med ett koncentrat av en 100-årig lokal EFS-historia, är en värdefull historisk dokumentation och samtidigt en inspirationskälla för oss, som står mitt uppe i dagens EFS-arbete.

Styrelsen för Missionsföreningen vill rikta ett stort och varmt tack till "100-årsgruppen" och alla övriga, som på olika sätt bidragit till denna minnesskrifts tillblivelse.

Till alla vill vi önska: God läsning!

För EFS i Klemensnäs-Ursviken

Nils Renström

EN NY FÖRENING BILDAS

Bebyggelsen vid Skellefteälvens mynning är av ett tidigt datum. 1636 hade Furunäs tre mantal och avskildes från Urviken. 1648 bestod Furunäs av 1,1 ha, och 1880 hade byn 127 invånare. Samma år fanns 395 invånare i Innerursvik och 258 i Yttreursvik.

Det var under denna tid, närmare bestämt 1876, som en väckelse gick över trakten. Många kom till medveten tro på Gud, och man kände behov att få samlas till gemensam gudstjänst.

Detta skedde också i en kasern, som hörde till Skellefteå AB i Clemensnäs. I lokalen bedrevs också skoundervisning. Det var åtskilliga arbetarfamiljer, som bodde i kasernerna intill sågverket. Själva industriområdet kallades Clemensnäs.

1888 bildades Clemensnäs-Furunäs-Nyhamns missionsförening. År 1900 begärde man anslutning till Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen och blev då nummer fem i raden av västerbotniska missionsföreningar upptagna i centralorganisationen. Nummer ett var Umeå stads evangeliskt lutherska missionsförening 1877, nummer två Norra Degerfors missionsförening 1893, nummer tre Obbola lutherska missionsförening 1898, nummer fyra Byske lutherska missionsförening 1899 och nummer fem således Clemensnäs-Furunäs-Nyhamns missionsförening 1900.

SKOLAN

1840-1841 års riksdag beslöt att folkskola skulle inrättas i Sverige 1842. Man ville ha en allmän och obligatorisk undervisning för alla barn, och dessa fick vara högst nio år när de började skolan. En godkänd - utbildad - lärare borde finnas i varje stadsförsamling och varje socken på landet. Det var stor brist på lärare, och detta medförde att en enda, s.k. ambulering, lärare från 1843 tjänstgjorde i "Fälbäcken, Boviken, Norrböle, Morön, Hedensbyn, Furunäs, Inre och Yttre Urviken, Tjern, Innervik och Rönnebäcken".

Från början skulle församlingen inrätta och bekosta skolorna, men senare övertog kommunerna ansvaret.

1888, samma år som Clemensnäs-Furunäs-Nyhamns missionsförening bildades, fick Urviken en egen folkskola. Arbetarsamhällena var i regel först när det gällde inrättande av skolor, eftersom barnantalet var störst där.

Antalet barn steg för varje år, och man tvingades att använda andra lokaler än regelrätta skolbyggnader till undervisning. Här kommer många bönhus in i bilden.

Således bedrevs undervisning i Clemensnäs-Furunäs-Nyhamns missionsförening år 1890 nybyggda bönhus fram till 1917, då Inre Urvikens skola var färdigbyggd. Även under delar av 1940-1950-talet undervisades en skolklass i "lilla salen".

Skolan har alltså gått hand i hand med gudstjänstlokalen, och man kan säga, att Bibelns uppmaning "lär dem" fått en dubbel innebörd.

BÖNHUSET

Under mitten av 1880-talet uppförde IOGT-logen Stålhandske ett ordenshus i Furunäs. Den år 1888 bildade Missionsföreningen fick hyra lokalen "för bönsamankomster", men frågan om en egen byggnad väcktes tidigt. Detta resulterade i den överenskommen som vi kan se nedan:

Avskrift av avskrift

Skellefteå Aktie Bolag har denna dag genom dess Styrelse beslutat att å dess egor vid Clemensnäs i förening med Sidenmarks ett Co. uppföra en byggnad medelst muradt knubb för användning till skola och Bönsamankomster på grund av de erbjudanden om Arbets utförande som framsätts af derikring boende Arbetare. Bolagen erbjuda sig för sagda ändamåls vinnande tillsläppa all erforderlig matriel samt grundlägga och uppmura samt täcka huset Hwaremot vi underteknade Arbetare förbinda oss att utan ersättning utföra allt öfrigt erforderligt Arbete för byggnades fullständiga inredning och komplettering.

Skellefteå Clemensnäs den 13 april 89.

För Skellefteå Aktie Bolag

O.V. Vahlberg

N.O. Markström	A. Renberg	J.V. Renberg
G. Sjölund	J.A. Nordstedt	P. Sjölund
A. Nordstedt	E.A. Nilsson	Johan Nilsson
J.G. Lundqvist	J.U. Tjernlund	N. Stenlund
F.G. Johansson	N.G. Holm	35 Johan Lindström
Olof Johansson	Lindström	P. Lindgren
Erik Ågren	Jonas Nordstedt	N.G. Lundqvist
P.A. Lundström	E.J. Lövestedt	Lars Stenmark
P.N. Norgren	O.V. Bergström	Frans Fällman

1917 byggdes Inre Ursvikens skola, och föreningsmedlemmarna kände viss oro över vad som skulle ske med bönhuset, när skolsalen inte längre behövde användas. Efter ett samtal med disponent Schärin gav denne löftet, att missionsföreningen skulle få behålla bönhuset, och att medlemmarna själva skulle sköta underhållet.

I början av 1930-talet kom diskussioner i gång om att missions- och ungdomsföreningarna tillsammans skulle förvärva fastigheten.

Ur protokollet från den 12 juni 1933 läser vi i § 2: Rapporterade Bergstedt sitt uppdrag hos Disp. vilket resulterade i att Bönhuset upplåtes till försäljning år Missions- o Ungdomsföreningarna för 5000 kronor.

Under sommaren och hösten 1962 genomgick bönhuset en omfattande renovering, och återinvigningen hölls 26-28 okt.

1966 gjordes en tillbyggnad i anslutning till bönhuset. I och med detta fick ungdomarna en egen lokal.

1971 byggdes en ny entré till bönhuset. I det sammanhanget renoverades och utökades lägenhetsytan i bostaden.

MISSIONSMÖTEN

Missionsmöten har av tradition hållits under trettondagshelgen. Exakt när det första missionsmötet hölls vet vi inte, men i november 1904 väcktes en fråga av ordf. om ett "allmänt missionsmöte i Clemensnäs under januari 1905". Efter en kort diskussion enades styrelsen om att anordna mötet "den 7-8 förstkommande januari".

Sedan har trettondagshelgen varit den stora missionshelgen. Från början hölls missionsförsäljning på fredag, missionsmöten på lördag och söndagskolfest på söndag. Sällan tångades bara en talare till dessa möten. Vid ett styrelsesammanträde i december 1905 beslutade man t.ex. att vända sig till pastor Söderlind "med begäran om han kunde rangera så att 2:ne kolportörer jämte pastor biträda". Kost och logi för talarna bekostades av missionsföreningen.

Förutom trettondagshelgens möten förekom seriemöten, som kunde pågå 2-3 veckor. I övrigt anordnades gudstjänster inte så ofta i bönhuset utan man samlades emellanåt i hemmen.

Resetalare som brukade medverka var exempelvis Flemström, Gunnar Öberg och Albert Olsson. En av dessa talade över samma text vid varje möte under 14 dagar. Texten var: "Sedan förde han dem ut till Betaniam och där lyfte han upp sina händer och välsignade dem".

Budskapet framfördes på många olika sätt av engagerade talare, som nåtts av Guds kallelse att predika evangelium. Gabriel Andersson var en folktalare som predikade vardagligt. Han var känd av många som en verklig själasörjare. Anders Wiklund var en "högtalare" med förmåga att predika, så att det gick in hos folk. Anders Furberg var känd som en ungdomstalare.

Predikningarna var det centrala i gudstjänsterna och kunde ibland räcka upp till 1½ timme. Församlingssången var släpig och solosång förekom inte ofta.

På söndagarna hölls ibland tre möten - kl. 11.00, 16.00 och 20.00. Utmärkande för gudstjänsterna var också medverkan av lek-män.

Möte i Clemensnäs bönhus 1918.

Vi går 70 år tillbaka i tiden och följs åt till ett möte i Clemensnäs bönhus. Eftersom vi kommer i god tid, kan vi titta oss omkring en stund.

Vi kommer in i stora salen genom en hög dubbel dörr längst ner på norra väggen. Till höger står en lång, smal vedbänk. Den når ända fram till kaminen, som stolt tronar längst ner i salen. Längst fram, mitt på östra väggen, har en estrad byggts mellan två fönster och där har den fina orgeln i vitt och guld place-rats. Framför den står ett bord, som tjänstgör som predikstol.

Bänkarna är ett kapitel för sig. Utan stöd för ryggen skall gudstjänstbesökarna sitta timme efter timme och lyssna till predikningarna.

Tyst, nu börjar folket komma! Vi tar plats och ser hur bänkarna fylls av högtidsklädda människor. Männens sätter sig till vänster, kvinnorna till höger. Barn med amen-längtan ögon trängs med runda matronor på de obekväma bänkarna. Och ändå, just denna dag vet man att åtminstone en av predikningarna blir intressant att lyssna till, den som Gabriel Andersson skall hålla. Denne lille man med sina underfundiga formuleringar kan som få andra talare fångsla åhörarna.

När organisten börjar spela den första psalmen, får jag syn på en man, som står längst fram, vid sidan av orgeln. Han sköter en hävarm, som håller bälgen med luft. Mannen har alltså en mycket viktig funktion att fylla.

Eftersom vi bevisar en högmässogudstjänst, sjunger vi ur psalmboken. Det är en oskriven lag: Psalmboken på högmässan och Sions toner på aftonsmötet.

Efter högmässoritual, två predikningar och några psalmer är vi ganska trötta, och när ordföranden pålyser aftongudstjänsten 15.30 gaspar vi, sena tiders barn, och tänker att ett så långt möte till orkar vi inte med.

När jag går ut faller min blick på något som sitter inramat över vedbänken. Jag går närmare och ser att det är en lista, där medlemmarnas namn antecknats: Predikantmottagare - i turordning.

Deltagare i sparkutflykt till Skellefteå i början av 1920-talet.

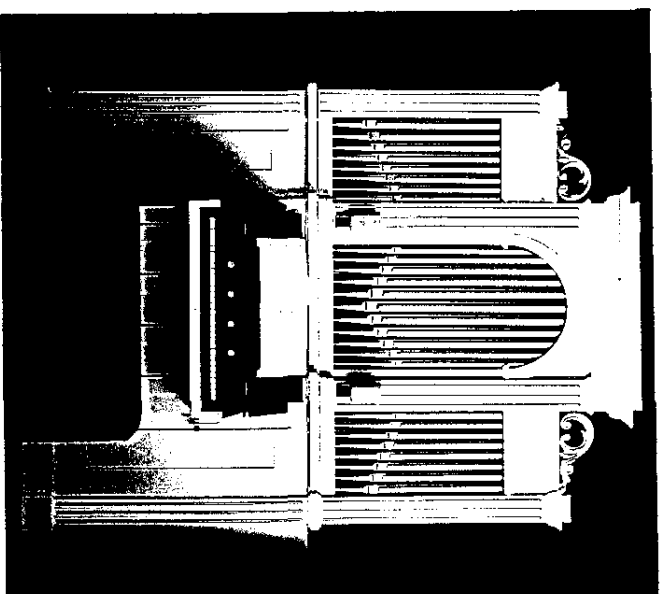
Föreningsutfärd

Längst bak

Alexander Johansson, Gustav-Adolf Nygren, C A Akerström, Anna Andersson (Nygren), Signe Dahlberg (Akerström), Mina Dahlberg, Olga Hofverberg

Främre raden

Anselm Melander, Frans Johansson, Märta Johansson, Brynolf Bäckman, Simon Bergström, Algot Burman, Gunhild Sjölund (Normark)

SÅNG OCH MUSIK I BÖNHUSET 1888 - 1988

Där kristna människor samlas har sång och musik alltid haft sin givna plats. Den unisona sången var, och är, viktigast, och den hade också stor betydelse ända från början i vår missionsförening.

I bönhuset, eller i tidigare använda lokaler, hade man från början ingen orgel eller något annat instrument som ledde sången, utan längst fram i lokalen fanns en eller flera försångare, s.k. "oppsjångare". Denne eller dessa "tog upp" och ledde församlingssången, och det berättas, att vissa försångare sjöng nog så släpigt ...

Orgeln

Alla som besöker bönhuset i Klemensnäs brukar beundra den fina piporgeln där, och också ställa sig frågan, hur föreningen skaffat den.

År 1894 inköptes en orgel av orgelbyggare Klingstedt i Medle för kr 240:25. Tydligen hade man vissa besvär med denna orgel, och förslag väcktes om att köpa en ny. Att diskussionerna varit många, innan det slutgiltiga beslutet om det nya orgelinköpet blev fattat, bevisar följande protokollsutdrag:

24 nov. 1904 § 3

Fråga väcktes: hvad åtgärd bör vidtagas med Bönhusorgeln? Efter en sakrik diskussion enades styrelsen om att befullmäktiga L.A. Bäckman o V. Sjölund samt P.G. Sjölund som suppleant, att med E. Klingstedt i Medle uppgöra kontrakt om byggandet af ny Orgel af tillräcklig tonstyrka mot villkor, att gamla orgeln övertages av Klingstedt med skällig mellanavgift.

5 mars 1905 § 6

Fråga väcktes af P. Sjölund om Orgeln, hvarvid ett lifligt meningsutbyte uppstod hvarunder flera ytttrade sig, till lämnades styrelsen i uppdrag att utreda frågan och inkomma med förslag.

21 maj 1905 § 6

Af N.G. Lundqvist väckte frågan: om ej föreningen skulle kunna tänka på att anordna en utfärd under sommaren i syfte att därigenom erhålla en tillökning i kassan. Efter åtskilliga meningsutbyten i denna fråga beslöts att styrelsens ledamöter som bo inom Klemensnäs och Furunäs område skulle vid första lämpliga tillfälle vidtala Disponenten J.O. Nordstedt om att få ångaren Klemensnäs gratis för en sådan utfärd dock med angivandet att ändamålet vore att anskaffa medel till Orgelbyggnaden.

13 juni 1905 § 2

Orgelfrågan påropades, och efter en stunds diskussion, och sedan Herr Alm, som vid tillfället närvar och rådfrågats, yttrat sig jakande om en reparation å orgeln, beslöts, på förslag av J.A. Hällström att reparera orgeln.

Hällström och P. Sjölund åtogo sig att anskaffa erforderligt materiel.

§ 3

Af N.G. Lundqvist framställdes frågan om en utfärd med båt. Efter en stunds resonemang beslöts att utfärd hållas den 22 juli med Boviken som resans mål.

Att anskaffa talare o båt utsågs N.G. Lundqvist o P. Sjölund. Till kommitté att anordna utfärden valdes Frans Melander, N.G. Lundqvist, Verner Melander, Arvid Fällman, Carl Nilsson o Viktor Sjölund.

Afgiften bestämdes till 50 öre tur o retur för fullvuxna, barn i ålder af 16 - 11 år half afgift samt under 11 år afgiftsfria förutsatt att deras föräldrar närvaro. En förberedande annons i platsidningarna skulle genom L.A. Bäckmans försorg införas.

§ 4

Till förfriskningar å utfärden bestämdes tillhandahålla kaffe o bröd, läskedrycker samt Cigarer och Cigarretter. P. Sjölund och N.G. Lundqvist åtogo sig anskaffa eller verkställa allt inköp, bestämdes att tillreda kaffe o bröd för 300 personer samt läskedrycker minst 500 flaskor.

23 juli 1905 § 1

På därom väckt fråga beslöts att godkänna räkning å verkställd reparation af orgeln i Bönhuset samt att medel därför utanordnas af den behållning som uppstod vid den arrangerade utfärden.

Utdrag ur kassaboken för juli 1905:

Ån Inkomst vid lustresa enl Kassa Konto 97:16

3 mars 1907 § 5

Förnyat förslag väcktes af P. Sjölund i Clemensnäs om inköp af en ny Orgel för Bönhuset och utsågs ofvannämnde Sjölund att höra sig för med Orgelbyggare Alm om prisuppgift på en Redbar och för nämnda rum bra orgel och efter verkställt uppdrag inkom till styrelsen med förslag.

I Missionsföreningens Orgelkonto kan vi följa hur orgeln anskaffades:

2 dec 1907	Översänt till N.O. Alm, Boden	250:-
5 april 1908	Att Skjuts å Orgeln (Vestermärk)	10:-
	Till N.O. Alm	250:-
	Järnvägsfrakt å Orgeln	17:95
	Annons i Skelleftebladet	-:75
13 sept 1908	Afsänd slutlikvid på Orgeln till N.O. Alm, Boden	50:-
28 dec 1908	Till A. Sveberg för målning af orgeln	17:-
1 dec 1909	Inbetalt för gamla Orgeln i bönhuset	50:-

3 maj 1908 § 5

Om målning af den nya orgeln framställdes fråga af Lundqvist, men även denna fråga hänskjöts till styrelsens afgörande, samt om försäljning på ett eller annat sätt af den gamla.

5 maj 1908 § 4

Frågan om målning af den nya orgeln upptogs till behandling. Lundqvist och Bäckman utsågs att höra sig för med målare om passande färg samt tid för målningen.

§ 6

Besluts att brandförsäkra orgeln för 600 kronor genom styrelsens försorg.

§ 7

W. Sjölund föreslog att få buntad orgelstolen. Han erbjöd att påkosta arbetslön om föreningen ville inköpa materiel. Förslaget antogs.

Kör och musikgrupper.

I början av föreningens verksamhet bildades av medlemmen Algot Renberg en blandad kör. Sedan den verkat en tid, blev det ett uppehåll i körsången, men efter något år fanns åter en kör under ledning av medlemmen L A Bäckman, Denna kör bildades före 1894, eftersom man vet att en ensträngad spellåda fick tjänstgöra som instrument. Dessutom hade man inga körnoter, utan de med siffer-skiftt försedda sångböckerna översattes, så att kören kunde använda dem. Det var ett dygt arbete, men man drevs hela tiden av ett brinnande sång- och musikintresse.

Under åtskilliga år låg körsången nere igen, men 1915 bildade dåvarande organisten i bönhuset, Viktor Sjölund, en blandad kör. Denna nedlades också efter några år. Hösten 1924 bildade Bertil Bäckman den kör, Klemensnäs DUF-kör, som sedan verkade tills Bertil Bäckman efterträdades av sin bror Brynolf Bäckman. Därefter var Bertil Normark, Tage Normark och Edvin Buman dirigenter. I början av 1960-talet upplöstes kören, efter att alltså ha verkat i nära 40 år.

Körledarna nedlade ett mycket gott arbete för att sångarna skulle känna glädje i den alldeles speciella uppgift, som det är att sjunga i kör. DUF-kören gjorde många resor, både längre och kortare, och medverkade i många gudstjänster i kyrkor och bönhus. Samarbetet med andra körer upplevdes som mycket berikande. Särskilt vill man nämna alla de gånger man fick sjunga tillsammans med Kågedalens kyrkokör, vars dirigent var Bertil Bäckman.

DUF-kören, Hällnäs aug. 1954

Ur Protokoll fört från D.U.F. "Vårblomman" söndagen den 3 maj 1914, saxar vi följande:

§ 1

Fråga väcktes om ej någon av medlemmarna kunde ta några musik-instrument med sig till nästa möte för att spela och sjunga någon sång för omväxlingens skull. Detta förslag gillades och fastslogs till kommande möte.

Protokoll från sönd den 7 juni 1914

§ 1

Mötet öppnades med sång och strängaspel av kelman.

Ovanstående anteckningar visar, att man i "Vårblomman" var ganska alert när det gällde nya strömningar inom den andliga musiken. De egentliga strängmusikgrupperna började framträda inom frikyrkan under denna tid.

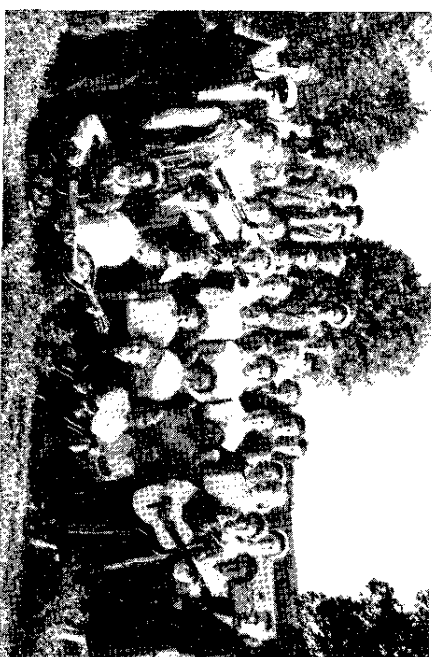
Under olika perioder på 1930-talet sköttes ledarskapet i strängkören av Martin Lindholm, Bertil Normark och Paul Stenmark. Under 1940-talet och framåt var Rune Brännström, Axel Lundqvist och Gerd Marklund dirigenter. 1963 övertog körens nuvarande ledare, Kjell Stenmark, strängkören.

I samband med sammanslagningen av Ursvikens strängkör och Tuvan-Bergsbys sånggrupp år 1966, skedde en namnändring av kören till Skelleftestrands ungdomskör.

Sångarantalet har växlat genom åren. Under 1960-talet hade kören som mest ett 50-tal sångare. Nu består kören av mellan 15 och 20 medlemmar från olika platser inom Skelleftestrandsområdet. Sångarna har medverkat vid ett flertal gudstjänster i Skelleftebygdens och också gjort kortare och längre sångaresor.

Vi citerar ur årsberättelsen för 1987:

Det är allas vår bön att budskapet i sången fått bära frukt och bli till välsignelse för sångare och åhörare, och att sången om Jesus aldrig skall tystna i våra bygder.

Strängkören omkring 1950.

SYFÖRENINGARNA

Syföreningsverksamhet har sedan länge bedrivits i Klemensnäs, liksom missionsauktioner. Så t.ex. kan man läsa i ett gammalt protokoll, att ett beslut gjordes 10 jan. 1900 om "tillställande af en Bazar med det första".

4 febr. samma år beslutades efter ett förslag från sekreteraren at "verkställa kontant inköp av materiel för Fruntimmers slöjd". Förslaget godkändes enhälligt. Jenny Pettersson, Klara Lundqvist och Fanny Sjölund fick uppdraget att göra inköpen. Dagen därpå inköptes enligt kassabok diverse till syföreningen för kr 21:53.

Syföreningens arbete resulterade i en försäljning som inbringade kronor 300:-. Detta framgår av gamla protokoll, och är troligen den första missionsauktionen. Syföreningen startades av Klemensnäs, Furunäs och Nyhamns missionsförening.

Efter att Klemensnäs-Furunäs ungdomsförening bildats 20 april 1913 tillkom året därefter De ungas syförening. Syföreningens stadgar utarbetades av Arthur Stenmark och Arvid Åkerström enligt uppdrag av dåvarande styrelse.

1899 startades en barnsyförening som fick namnet Solglimten. Denna verksamhet pågick i många år. Sedan ändrades namnet till flickgruppen - FG. Motsvarande verksamhet för pojkar - PG bildades 1943. (Se under rubriken Pojk- och flickgruppen sid. 21.)

UNGDOMSFÖRENINGEN VÅRBLOMMAN

Vid ett möte i april 1913 beslutade man att bilda en ungdomsförening, som skulle omfatta Klemensnäs och Furunäs med omgivning. Tjugoen personer anmälde sig som medlemmar, och i juni samma år bestämdes namnet på den nya föreningen. Vårblomman skulle den heta.

De gamla protokollen andas optimism och tillförsikt. Bönen hade en framskjuten plats i den tidens program. Att ha tingat en predikant till mötena var tydligen inte alldeles nödvändigt. Ofta läste någon av medlemmarna en betraktelse, någon läste en berättelse.

I februari 1914 beslutades att "söndagsskolan och barnsyföreningen skulle tagas under ungdomsföreningens vård".

Vårblomman verkade fram till den 18 febr. 1961, då årsmötet beslutade att sammanslå ungdoms- och missionsföreningen till en förening med namnet Klemensnäs EFS missionsförening.

Om vårt arbete bland ungdomen 1934.

Efter ett rätt långt förberedande, så kunde vi här i Klemensnäs börja en s.k. kristlig aftonskola onsdagen den 7 febr. Eleventalet samlat från hela Skellefteå skärgård uppgick till 60-talet.

Det var med stora förväntningar ungdom från 18 år och uppåt mött upp. Så ha vi då haft denna välsignade tid vid bibelordet, en tid av stillhet och begrundan då ett heligt allvar och en god syskonanda varit rådande. Pred. Josef Nygren som stått som ledande lärare, har haft bibelstudium, och som grundämne: Bibeln Guds ord, Motståndet mot Guds ord, Ordet och tron, Ordet och bönen, Ordet och dopet.

Andra lärarkrafter, till största delen församlingens präster och predikanter, samt lärare från Övre Norrlands Kristliga Folkhögskola (Solvik), hava genomgått första, andra och tredje artikeln och natvardens, samt hållit föreläsningar över kyrko- och missionshistorien och andra ämnen, bl.a. Profeten Jeremia, Våra närmaste plikter som kristna, Hur skall jag läsa min bibel?, Psykoanalysen och den kristna tron.

Västerbottens läns Lutherska Missions- och Ungdomsförbund har ställt en del krafter till förfogande, övriga utgifter ha till största delen täckts av elevernas avgifter, som utgjort 2 kr per elev.

Lördagar och söndagar hava offentliga möten hållits på de olika platserna inom skärgården vilka varit välbesökta. Avslutningshögtid hölls den 2-4 mars, då bl.a. förekom förhör i kristendom av pred. Nygren och stadsmiss. Furberg.

Detta må betraktas som ett ringa försök i vår tid (då kristendomsundervisningen är starkt beskuren) i någon mån förverkliga Jesu ord: "I ären den". Vi kunna ej peka på synbara resultat men vi tro att denna form av arbete bland de unga plantorna i Herrens vingård ej skall vara förgäves.

På större platser, där det lättast kan förverkligas, borde utvägar sökas för en sådan verksamhet. Ja även om det måste ske på bekostnad av någon predikant.

Herren hjälpe oss att se vad tiden lider.

Klemensnäs den 8 mars 1934

C.A. Akerström J.V. Stenlund
Ungdomsföre. Ordf. Sekr.

SÖNDAGSSKOLAN

1885 samlade en "gudfruktig lärarinna", Lova Sjölund, en skara barn till söndagsskola. Det var inte så många som kom från början, men så småningom ökade barnantalet. I slutet av 1930-talet uppgick antalet barn till ca 160. Därefter har det sjunkit, men fortfarande samlas en liten skara barn till söndagsskola i samband med högmässogudstjänsterna i Klemensnäs bönhus.

På många ställen har man slutat med söndagsskolverksamheten, men vi anser att vi inte arbetar fåfängt, även om det inte kommer så många barn för tillfället. Nuvarande "dalgång" kan inom några år vara en "bergstopp".

Vi måste lära våra barn att, tillsammans med miljoner kristna över hela vår jord, med glädje samlas till gudstjänst mitt på söndagen! Söndagsskolan är barnens gudstjänst!

LEVE SÖNDAGSSKOLAN!

Ungdoms- och Söndagsskolfesten den 21 - 22 mars 1914 gick till på följande sätt:

På lördagsafton hölls försäljning på barnsyföreningens arbeten: Denna begynte kl 5 e m med sång och bön varefter pred. Markgren höll en kort betraktelse. Sedan hade pred. Forslund ett litet missionsföredrag varefter auktionen vidtog som inbringade en summa av 149:40.

Dagen efter söndagsskolfest. Högmässa av bägge predikanterna. På afton kl 3 e m begynte festen, vilken var talrikt besökt av folk. Forslund såväl som Markgren höll vardera ett kort föredrag, den förra riktade även några ord till barnen.

Söndagsskolebarnen erhöilo kaffe, böcker och mindre skrifter. Även de äldre fingo (mot betalning) förse sig med förfriskningar av kaffe, knäck, karameller och apelsiner. Efter serveringen upplästes en berättelse av en skolasse.

Till sist läste pred. Forslund upp ett stycke ur första akten av Kristi lidandes historia och avslutade med bön och sång.

POJK- OCH FLICKGRUPPEN

1943 bildades pojkggruppen. Flickornas grupp, Solglinten, var egentligen en barnsyförening, som startade redan 1899.

Så här skriver Arvid Akerström i ett referat från en pojkggrupps-utflykt (obs! Flickornas roll):

"Pojkgruppen på utflykt till Holmstrand Fällfors den 19/6 1954. En busslast Gunnar Akerström, Göran Bäckman, Sören Hedman, Hannes Wikström, Erling Hedlund, Gunnar Sandberg, Stefan Moberg, Östen Moberg, Krister Stenlund, Lennart Jonsson, Leif Sjölund, Lars Nyström, Sten Sture Andersson, Tage Normark, Harry Normark, Lars Martin Lundkvist, Kent Melander, Birger Marklund, Stefan Hedberg, Svante Forsberg, Ove Hedlund, Börje Burlin, Sven Erik Hedman, Ronald Stenlund.

Dessutom ha följande flickor fått följa som fyllnad å buss och även fått rasa ut. Birgitta Akerström, Astrid Stenlund, Rode Markström, Gunvor Wikström, Anna-Lena Boman, Katrin Hedman, Viola Sandberg, Gunilla Forsberg, Ely Stenlund, & fru Anna Lundkvist, Sigrid Akerström, Tekla Holmström, Britt Inger Forsber från Kiruna, Henry Långdahl och CAA som ledare.

En mycket rolig utfärd då alla var glada.

Gud välsigne dessa unga."

Under slutet av 1970-talet slogs pojkggruppen och Solglinten samman till en grupp, FG/PG, och pojkarna och flickorna i åldern 9-12 år fick tillsammans syssla med bibelstudier, hobby och utaktiviteter.

Allt eftersom åren gick, blev inriktningen mot scouting alltmer tydlig, och 1988 ändrade man namnet till EFS scout.

Namnen förändras, men syftet är alltså detsamma: att de unga av hjärtat kan stämma in i sångens ord: Med oss är Gud, med honom vi.

JUNIORFÖRENINGEN

Den 22 mars 1930 bildades Clemensnäs DUF-s juniorförening. Det var inte något hastigt tillkommet beslut som då verkställdes. Hur det gick till kan vi läsa om i ungdomsföreningens historik från 1933:

"Den 20 juli 1924 upptogs förslag om bildande av juniorförening. Förslaget hade framkommit från de yngsta medlemmarna. Frågan blev framskjuten till vidare. Den upptogs åter vid styrelsesammanträde den 17 okt. 1927, men föll även denna gång ett stycke framt. Samma blev resultatet vid styrelsesammanträde den 9/11 1928. Då frågan på nytt upptogs inför styrelsen den 20/12 1929 uppdrogs åt medlemmarna Simon Bergström, Brynolf Bäckman och Erik Stenlund att utreda frågan och inkomma med fullständigt förslag. Detta resulterade i, att de tre nämnda fingo i uppdrag att bilda föreningen. Till ledare för flickavdelningen kallades lärarinnan Margaretha Lundström och för pojklavdelningen Brynolf Bäckman.

Lördagen den 22 mars var en grupp pojkar samlade i bönhuset under ledning av tremannagruppen. Ungdomsföreningen hade till ordförande utsett Brynolf Bäckman och till vice ordf. och kassör Stenlund. Övriga ledamöter i den första styrelsen blev Simon Bergström sekr., Axel Hofverberg vice sekr. och Tore Johansson vice kassör. Styrelsesuppleanter blev Charles Sjöberg och John Hedlund. Till revisorer valdes Hilding Lundgren och Simon Hofverberg. Medlemsantal 20, ledarna medräknade.

Flickgruppen ansågs den 23 okt. och då utökades juniorföreningen med 19 medlemmar."

Det första bibelstudiet hölls den 3 april och hade som ämne: "Se vi gå nu upp till Jerusalem". Ledare var Brynolf Bäckman, förenings ordförande 1930 - 1957.

Mötesverksamheten i övrigt bestod av medlemsmöte och bibelstudier. Allt eftersom åren gick samlades man också till junior-sammandragningar och juniorläger.

Under åren som följt har syftet med mötena inte ändrats även om mötesformerna har blivit annorlunda.

1966 stod, som tidigare nämnts, den nya hobbylokalen färdig. Det var en glädjedag för ungdomsgrupperna. De arbeten, som tillverkades på arbetsmötena, såldes på auktioner och behållningen sändes till missionsarbetet i Afrika och Indien.

1977 gjordes en nysatsning. I stället för att "bara" ha auktion utökade man sin försäljning med en basar. I månadsskiftet nov./dec. är det samling både på förmiddagen - basar - och på eftermiddagen - auktion. Detta har blivit en hela föreningens angelägenhet, och alla gör en helhjärtad insats.

I dag, 1988, har juniorföreningen bytt namn till Tonårsgruppen.

Juniorföreningen 1955.

UNGDOMSFÖRENINGEN VÅRBLOMMANS ORDFÖRANDE
1913 - 1961

1913 - 1920	J A Larsson
1921 - 1932	Arthur Stenmark
1933 - 1939	C A Åkerström
1940 - 1941	Arthur Stenmark
1942 - 1944	Brynolf Bäckman
1945 - 1946	J V Stenlund
1947 - 1949	Brynolf Bäckman
1950 - 1951	C A Åkerström
1952 - 1956	Brynolf Bäckman
1957 - 1961	Kjell Stenmark

MISSIONSFÖRENINGENS PREDIKANTER UNDER ÅREN

Arthur Stenmark levde mellan 1892 och 1947. Han verkade som predikant i huvudsak inom Skellefteå landsförsamling, och i sin hembys bönhus, alltså i Clemensnäs, var han en gärna hörd talare. Stenmark hade sitt arbete på fabriken, och många kan än i dag berätta om den avhållne själavårdaren.

Så här viltmar Brynolf Bäckman:

"Vad jag tycker bör komma fram, när man blickar tillbaka, är Arthur Stenmarks insats. Han var den verkligt aktive. Han gick mellan oss grabbar på sågverket och pratade med oss, och det var faktiskt något av en väckelse, när Simon Bergström och Anshelm Melander och jag kom till rätta. Erik Stenlund var med förut i bönhuset. Pojkarna, som tog bestämt avstånd från detta, sa: "Nu är Arthur och pratar med honom". Då misstänkte de att det var någon, som lutade åt att bli en omvänd pojke.

Vi var unga grabbar, han var den mogna mannen, och hur kamratlig han var med oss!

Sågen stannade för helgen klockan ett på lördag. Då gick Arthur hem, och ett par timmar därefter var han i full fart och skulle till någon by och predika. Han var mycket borta från familjen, men han hade en uppgift överallt dit han kom. Han hade många liknelser om hemmet i sina predikningar.

En avhållen lekmanpredikant i ordets rätta bemärkelse var Arthur Stenmark."

Två missionärer har kommit från vår förening, nämligen Axel Hofverberg och Ella Sandberg-Wolde Selassie.

Följande predikanter (med tjänst i Clemensnäs) var, och är, anställda av Västerbottens Lutherska Missions- och Ungdomsförbund, sedermera EFS i Västerbotten:

Sven Andersson	1941 - 1947
Axel Lundqvist	1948 - 1953
Gunnar Jonsson	1953 - 1963
Arne Hansson	1963 - 1967
Bertil Johansson	1967 - 1974
Inge Rönnbäck	1974 - 1986
Karin Bohlin	1986 -
Urban Nordqvist	1988 - (vik. för Karin Bohlin)

C A Åkerström, en mångårig medlem i missionsföreningen, verkade som lekmanapredikant under olika perioder.

1888 - 1898	Förmodligen J G Lundqvist
1899 - 1940	N G Lundqvist
1941 - 1955	Carl Bergstedt
1956	Alexander Johansson
1957 - 1960	C A Åkerström
1961 - 1963	Gunnar Jonsson
1964 - 1974	Knut Lundberg
1975 - 1978	Nils Renström
1979 - 1987	Lennart Nilsson
1987 -	Nils Renström

MISSIONSFÖRENINGENS ORDFÖRANDE UNDER 100 ÅR

EKONOMI

Missionsföreningens kassaomslutning sedd i 25-årsintervall, har varit:

År	Kassaomslutning	Insända missionsmedel
1888 (juli-dec.)	202:51	90:-
1913	366:45	100:-
1938	1.210:35	510:-
1963	11.949:31	8.229:-
1988 (budget)	255.000:-	150.000:-

Uppslag ur kassaboken för år 1888.

Stenmansnäs Medicinskrivnings			
		1888	
Juli 8	Emotagat af	Stenmansnäs	40
Sept 13	"	"	90
Oktober 6	"	"	40
Decem 30	"	"	32 57
Vissa Stenmansnäs			20 2 57

Medicinskrivnings Offert för 1888			
		1888	
Juli 10	Emotagat af	Stenmansnäs	5
Oktober 6	"	"	35 50
Oktober 13	"	"	90
Oktober 20	"	"	19
Oktober 27	"	"	1 50
Oktober 34	"	"	2
Oktober 41	"	"	1 50
Oktober 48	"	"	48 01
Vissa Stenmansnäs			20 2 57

UR MISSIONSFÖRENINGENS ÄLDSTA BEVARADE PROTOKOLLBOK

12 febr 1902 Vid årsmötet väcktes frågan om något sätt att öka kassan. Klara Lundkvist föreslog att man skulle anordna en fettisdagsfest och "åta sig fruntimren att på frivillig väg insamla nödiga ingredienser till festen, så att hela inkomsten skulle tillfalla missionskassan".

5 mars 1905 Styrelsen ökade från 6 till ledamöter.

27 dec 1907 "Beslöts att till Fosterlandsstiftelsen insända 100 kronor samt till Inre missionen 25 kronor, om tillfällig kassabrist inträffar, ansvarar N.G. Lundkvist därför".

1907 - 1908 Nyhamn "separerade" från Clemensnäs - Furunäs.

3 maj 1908 "Styrelsen fick i uppdrag att inköpa en ny Betel-flaga av bomullstyg".

I Nordisk Familjebok kan vi läsa följande:

Betelskepp (av Betel, "Guds hus") kallas fartyg, inredda för gudstjänst eller uppbyggelsemöten för sjömän, ofta innehålla de även en läsestuga. Till detta ändamål användes, särskilt i Amerikas förenta stater, gamla tacklade fartyg, som förankras i livligt besökta hamnar. I Sverige gavs för detta namn åt fartyg, vilkas befälhavare (betelkapten) åtagit sig att å sina fartyg hålla offentlig gudstjänst i utländska hamnar, som besöktes av skandinaviska fartyg, de förde en särskild flagga (betelflagg). Sedan sjömanskyrkor och -kapell upprättats i ett flertal av skandinaviska fartyg besökta utländska hamnar, har denna institution upphört.

Brynolf Bäckman berättar:

Innan regelrätt amonsering eller klockringning kallade till gudstjänst, användes i Clemensnäs, och f.ö. på flertalet samhällen på landsbygden (där avståndet från kyrkklocka var stort) just flaggning som samlingsstecken. Från min barndom minns jag väl att vi tittade mot bönhuset på söndag morgon och konstaterade om de skulle bli "bönna". Det var ju ofta så även i de fall varken präst eller predikant skulle komma på besök. Vi hade ju rätt väl tillgång på "läsare".

12 jan 1914 Charlotta Nygren invaldes i missionsföreningens styrelse. Hon var den första kvinnan i den församlingen. Fru Nygren avled 1954.

25 nov 1916 § 4 "Beslöts att Lundkvist, Larsson och Melander skulle resonera med Disponenten att få eljus till bönhuset".

16 maj 1917 Några medlemmar bjöd på "Te och våfflor".

2 mars 1920 Fem man skulle ordna nya bänkar till bönhuset.

23 dec 1921 "Beslöts att av Lova Sjölund inköpa kaffekokare och servis för 20 kr".

5 okt 1928 "till städare utsågs Nils Boström & Brönet".

27 sept 1928 Beslöts att hålla en skördefest 12 o 13 okt. Simon Bergström, Frans Johansson och Verner Stenlund fick i uppdrag att "gå ikring och tiggja ingredienser till kaffe och dopp".

1931/1932 Klemensnäs-Furunäs missionsförening anslöts till västerbottnens Lutherska Missions- och Ungdomsförbund, bildat 1908.

13 jan 1933 Zandra Åkerström, Alma Fällman och Linnea Hofverberg valdes till syföreningsföreståndare.

Rad 4 (längst bak) från vänster:

Magnus Åkerström, Nikanor Adén, Frans Johansson, Gustav Sjölund, Arvid Åkerström, Arthur Stenmark, Signar Hedenström, Nils Boström, John Nilsson, Simon Bergström, Henning Hofverberg, Anshelm Melander, Sigurd Forsman, Gustav Bergmark, Karl Lindgren.

Rad 3 från vänster:

Alexander Johansson, Märta Johansson, Arvid Fällman, J V Stenlund, Carl Bergstedt, N G Lundkvist, Axel Hofverberg, Adolf Johansson, Brynolf Bäckman, Clara Forsman, Lina Bergmark, Ester Lindgren.

Rad 2 från vänster:

Tekla Andersson, Zandra Åkerström, Alma Fällman, Agnes Stenlund, Jenny Bergstedt, Anna Lundkvist, Nina Stenlund, Ester Granström, Hilda Boström, fru Åkerström, Edith Melander, Emma Johansson.

Rad 1 från vänster:

Borghild Stenmark (Lindström), Magda Hofverberg (Wiklund), Anna Hofverberg (Stenberg), Sigrd Holmström (Åkerström), Dagny Bergström, Henny Landström (Nygren), Gunhild Lindvall (Renfors), Margit Norman, Lotten Nilsson (Bäckman).

1933 24/2 § 4 "Beslöts att vid instundande brevafton den 19/3 anordna fotografering av föreningens medlemmar och fick S Bergström i uppdrag att anordna om detsamma".

1933 7/5 § 4 "Sedan sången 171 sjungits anslöts det egentliga mötet, varpå Fröknarna Sundborg och Lindberg anlände för att fotografera föreningens medlemmar. Då ej vidare förekom skedde uppbrott".

NÅGRA UTDRAG UR VÅRBLOMMANS PROTOKOLLBÖCKER

Av förklarliga skäl är de äldsta böckerna de mest intressanta.

1961 gick Ungdomsföreningen Vårblomma samman med Missionsföreningen

1913 Den första styrelsen bestod av tre män och tre kvinnor.

1914 "Väcktes frågan om anordnande av ett högtidsmöte den 4 juli å G Lundkvists gård Stackgrönan. Vilken fråga med ja besvarades".

1927 Flagginvigning.

-"Därefter överlämnades en flagga som gåva av DUF sångkör till ungdomsföreningen och missionsföreningen". Ett tack till alla som skänkt och arbetat vid anskaffandet av flagga och flaggstång.

1928 Ungdomsföreningen anordnade ett bibliotek. Enligt protokollet valdes Brynolf Bäckman till "biblioteksnotarie". Avgift: 10 öre i veckan pr bok. Böckerna utlånades "i föreståndarens hem".

1930 "Bibliotekets föreståndare inköper en Missionskarta för ungdomsföreningen".

1931 Höjning av årsavgiften till 1 krona för män och 50 öre för kvinnor.

1942 Beslutades om ett "vandrande bibliotek", som skulle föras mellan föreningarna i municipiet och i Stackgrönan.

1957 Den 5 maj invigdes pianot. David Persson spelade, strängmusiken sjöng.

1961 Vid medlemsmöte den 11 nov diskuterades enligt § 4 "frågan om Klemensnäs och Ursvikens EFS skulle slås samman till en förening. Frågan har väckts med anledning av att Ursviken planerar att bygga ny lokal och Klemensnäs bönhus behöver en rätt stor reparation. Efter diskussion företogs provröstning, och då visade det sig att majoriteten icke önskade sammanslagning med Ursvikens EFS".

PROTOKOLL FRÅN SENT 1980-TAL

1987 Den 24 jan., § 6: Beslut angående sammanslagning av föreningarna. Röstutfallet blev följande:

Klemensnäs: 38 Ja-röster 9 Nej-röster = totalt 47 avlagda
Ursviken: 30 Ja-röster 8 Nej-röster = totalt 38 röster

§ 9: Beslut att uppdra åt MF:styrelse att förbereda genomförandet av sammanslagningen och bildandet av EFS i Klemensnäs-Ursviken.

1987 Den 14 mars. Konstituerande årsmöte, vid vilket den "nya missionsföreningen" formellt bildades.

Följande beslut fattades:

* Klemensnäs EFS Missionsförening och Ursvikens EFS går samman och bildar en förening, EFS i Klemensnäs - Ursviken.

* Den nya EFS-föreningen bedriver sin verksamhet enligt EFS normalstadgar och är verksam i v. delen av S:t Örjans församling (Furunäs, Klemensnäs och Ursviken). Verksamheten bedrivs tills vidare i befintliga lokaler och enligt ett speciellt ramprogram.

* En ny styrelse utsågs, med ansvar att leda och utveckla arbetet.

MISSIONSFÖRENINGENS FUNKTIONÄRER EFTER ÅRS- MÖTET 1988

Styrelsen	Nils Renström, ordf. Lena Lundberg, vice ordf. Ingemar Nygren, kassör Lena Sandberg, sekreterare Åke Marklund Anna Norstén Per Åström
Revisorer	Åke Hoverberg Lennart Nilsson David Nyberg (suppleant)
Valberedning	Lennart Nilsson Lillian Nyberg Bengt Sundqvist
ÖVRIGA FUNKTIONÄRER	
Planerings- kommitté	Ingrid Marklund Kjell Stenmark Rune Åström
Kretsråd	Lennart Jonsson
Fastighets- kommitté	John Hedlund Martin Hedlund Erik Marklund Lennart Nilsson Sture Nilsson Gunnar Sandberg
Sy förenings- kommitté	Berta Forsell Hildur Hedlund Viola Hedlund Anny Lundström Anna Sandberg

(ansvar för affischer
och annonser
+ styrelseledamot
+ styrelseledamot
+ styrelseledamot
+ styrelseledamot

Upptäcker- gruppsansva- rig	Margot Andersson
Missionsombud	Hildur Hedlund
Organister	Birgitta Renström Henry Stenmark Kjell Stenmark Rune Åström
Körledare	Kjell Stenmark
Studieombud	Birgitta Renström
Tidnings- referent	Göta Långdahl
Kontaktman Kyrlka/Kommun	David Nyberg
Ombud Ria/DKSN	Åke Marklund
Invandrar- arbete	Kristina Nilsson Doris Nyström Lena Sandberg
Basargrupp	Berta Forsell Viola Hedlund Elvy Larsson Göta Långdahl Kristina Nilsson Sigrid Nilsson Anna Norstén Inger Sundqvist Ann-Louise Åström Irene Åström

BARN- OCH UNGDOMSVERKSAMHET

Söndagsskola

Anna Fahlgren
Birgitta Renström
Eva Renström
Inger Sundqvist

Barntimmen

Nancy Hansson K
Ann-Louise Åström K
Ulla Hällgren U
Lena Sandberg U

Miniorer

Ann-Louise Åström K
Hildur Hedlund, vt 88 U
Ulla Hällgren U

EFS-scout

Erik Burstrand
Susanne Marklund, Ht 88
Åke Marklund
Jon Nilsson
Kristina Nilsson
Nina Stenmark

Juniorgrupp

Helena Hällgren
Åsa Jonsson
Erika Sandberg
Lena Sandberg

Tonårsgrupp

Margot Andersson
Lennart Nilsson
Per Åström

EFS MISSIONSFÖRENING I DAG ...

Detta häfte har kortfattat försökt lyfta fram intressanta och viktiga fakta om ett 100-årigt EFS-arbete.

I dag, 100 år efter 1888, arbetar fortfarande EFS här på vår ort.

Föreningen heter visserligen i dag EFS i KLEMONSÄS-URSVIKEN ...

visst har arbetsformerna förändrats vad gäller gudstjänster, barn- och ungdomsarbete ...

och uttrycksätten har förändrats genom dagens nya bibelöversättning och vår nya psalmbok ...

för att inte tala om hur de ekonomiska förutsättningarna för verksamheten förändrats ...

och hur vi i dag samtalat mycket om verksamheten de närmaste åren, om relationer och samverkan mellan EFS och Svenska Kyrkan..

Men mitt i all denna föränderlighet är och förblir Evangeliet om Jesus Kristus vår Herre det oföränderliga, och uppdraget från vår Herre, att vara bärare av detta fantastiska evangelium, kvarstår oförändrat.

Låt oss därför be om nåden att få förbli i Honom som säger "Jag är vinstocken, ni är grenarna. Om någon är kvar i mig och jag i honom, bär han rik frukt: utan mig kan ni ingenting göra".

Det finns en framtid!

Missionsmöte 23-29 april 1945